

Sorteringsveileder

Håndtering og sortering av bygg- og anleggsavfall.

Til bruk for alle som har ansvar for planlegging og praktisk håndtering av bygg- og anleggsavfall.

NORSAS
Norsk kompetansesenter
for avfall og gjenvinning

Denne folderen er utarbeidet av NHP- nettverket i samarbeid med NORSAS, våren 2007.

Avfallsfraksjon	Sorteringsløsning	Behandling/ levering	Merknader
Tyngre bygningsmaterialer Ren betong, ren tegl, armert betong, blandet betong og tegl samt andre (siporex, ytong, leca, m.m.)	På større prosjekter hvor det resirkulerte tilslaget kan brukes på stedet, anbefales lokal nedknusing. Rene, inerte masser kan brukes til bakkeplanering / utfylling etter at godkjent jernseparering er foretatt. Teglstein murt med kalkmørtel kan ombrukes.	Ombruk på egen eller annen godkjent byggeplass, til godkjent mottak for materialgjenvinning, fyllmasse på godkjent deponi.	Vesentlig terrenginngrep og bakkeplanering krever godkjenning hos fylkesmannen og er søknadspliktig etter Plan- og bygningsloven.
Forurenset tegl / betong	Betong kan være forurenset med f.eks olje eller PCB- holdig maling, fuger, murpuss. Analyse skal foretas der det er mistanke til forurensning. Pipestein som er forurenset med PAH skal leveres som farlig avfall.	Leveres til godkjent mottak avhengig av den aktuelle forurensningen	
Asfalt	Dersom asfalt skal gjenvinnes kan den normalt ikke blandes med andre gravemasser. Unntak kan være der noe pukk, grus og stein er innblandet.	Fresemasse og asfaltgranulat (knust flakmasse) kan gjenvinnes og ombrukes. Eller leveres til godkjent mottak.	
Trevirke 1. ubehandlet trevirke 2. overflatebehandlet trevirke 3. limt trevirke	3 sorteringsløsninger: 1. Ubehandlet trevirke: Fraksjonen kan ikke inneholde trevirke behandlet med maling, lakk eller annen overflatebehandling, sponplater, laminater, trevirke med sementrester og større metalldele (maks 0,2 kg). 2. Behandlet trevirke (malt, lakkert) 3. Limt trevirke (sponplater, finerplater, fiberplater)	Leveres til godkjent mottak for materialgjenvinning eller energiutnyttelse. Evt. ombruk privat eller bruktutsalg.	
Impregneret trevirke (Kreosot-/ CCA impregneret)	Kreosot- og CCA- impregneret trevirke er farlig avfall og skal sorteres ut som en egen fraksjon. Også kobberimpregneret trevirke skal legges i denne fraksjonen.	Deklareres og leveres til godkjent mottak for farlig avfall.	SFT faktaark TA – 2166/2006 - forbudt med gjenbruk av impregneret trevirke
Metaller Jern, bly, tinn, kobber, aluminium, sink og stål	Jo bedre sortering og renere fraksjoner, desto bedre pris hos skraphandler. På mindre byggeplasser kan alle metallfraksjonene leveres i samme container.	Leveres til godkjent skraphandel for ombruk eller materialgjenvinning.	www.glassmetall.no
Gips	Gips sorteres som egen fraksjon, bør oppbevares tørt.	Materialgjenvinning hos godkjent mottak	
Isolasjon	Ny og ren isolasjonskapp ombrukes eller returneres til produsent i egne sekker. Brukt og uren isolasjon går til deponi. PUR holdig avfall fra isolasjonsprodukter produsert før 2004 sorteres ut og leveres som farlig avfall. XPS holdig avfall fra isolasjonsprodukter produsert før 2002 sorteres ut og leveres som farlig avfall.	Ombruk, materialgjenvinning hos produsent, godkjent mottak for farlig avfall	

Avfallsfraksjon	Sorteringsløsninger	Behandling/ levering	Merknader
Glass Isolerglass fra 1965-1975 (importerte vinduer fram til 1980, alle umerkede isolerglass) inneholder/kan inneholde PCB.	Glass sorteres i container, rammemateriale behandles særskilt. Gamle vinduer (før 1920) med ujevnt glass er ettertraktet i bruksammenheng. Porselen og keramikk leveres som restavfall. Krystall skal leveres til gjenvinning. Isolerglass med PCB skal leveres hele stablet og stroppet på glassmesterpall el til godkjent mottak for PCB.	Ombruk eller materialgjenvinning.	www.ruteretur.no www.glassmetall.no
Plast Klar folie, farget folie, EPS, flasker, kanner og brett	4 sorteringsløsninger: 1. Klar plastfolie og farget plastfolie uten stroppebånd eller andre forurensinger (diffusjonssperreplast og etiketter tillates) sorteres ut i engen mykplastfraksjon der produkter avemballeres. 2. Flasker, kanner sorteres ut i egen hardplastfraksjon i plastsekker når de er tomme og tørre. 3. Flasker, kanner som inneholder rester av kjemikalier som ikke er tomt og tørt må håndteres som farlig avfall 4. EPS emballasje sorteres ut i sekker Plastcontainerne bør stå tørt. Tilgriset returplast legges i restavfallscontainer.	Retur av ren emballasjeplast leveres til leverandør eller Plastretursystemet for material- eller energiutnyttelse. Forurenset plastemballasje leveres til godkjent mottak for farlig avfall. Gratis å levere.	www.emballasjeretur.no
Papp og papir Papp og emballasjekartong. Vanlig papir.	Returpapp og returpapir sorteres i egen lukket container eller ballpresse, evt. som en blandet papp/papirfraksjon.	Retur av ren emballasjepapp til leverandør. Eller til godkjent mottak for materialgjenvinning eller energiutnyttelse.	www.resy.no www.emballasjeretur.no
Emballasje brukt til maling, lakk, lim og sparkel	Emballasje av metall og plastemballasje holdes atskilt. Emballasjen skal være tom og tørr ("penselen").	Leveres til godkjent mottak. Gratis å levere.	www.tomtogtort.no
Takbelegg	Rent kapp fra tekking med plastbasert takbelegg sorteres ut i egne klare sekker på byggeplass og sendes i retur til produsent . Brukt takbelegg kan inneholde asfalt og PVC og dette skal håndteres som egne fraksjoner og sendes til godkjent mottak.	Til avfallsmottak for materialgjenvinning	
EE-avfall (elektrisk og elektronisk avfall) produkter som er avhengige av elektriske strøm (nett eller batteri) for korrekt funksjon. Unntaket er produkter der det er et naturlig skille mellom elektriske og ikke-elektriske deler, f.eks. heiser og rulletrapper	6 sorteringsløsninger: 1. Større, robuste enheter 2. Mindre eller knuselige enheter 3. Kabler 4. Lysrør 5. Andre lyskilder 6. (farlig avfall) Se egen fraksjonsveileder for EE- avfall, på www.byggemiljo.no (under linken "veiledninger")	Leveres hele til godkjent mottak for EE-avfall. Gratis å levere.	www.renas.no www.elretur.no www.batteriretur.no
Farlig avfall Fra gamle og nye bygg, f.eks. asbest, PCB, kvikksølv, bly, NiCd, halon, PUR og XPS isolasjon, PAH, tomme spraybokser, tomme sprøytepatroner og uherdet lakk/lim/maling.	Se egen fraksjonsveileder for farlig avfall, på www.byggemiljo.no (under linken veiledninger)	Til godkjent mottak for farlig avfall. NB! deklarasjonsplikt	